

Uitkomsten BPV Monitor 2016

Landelijke rapportage
over de kwaliteit van stages en leerbanen in het mbo

Inleiding

Iedere mbo-student volgt een deel van de beroepsopleiding in een van de 250.000 erkende leerbedrijven. Dit leren in de praktijk via stages en leerbanen is de zogenoemde beroepspraktijkvorming, ook wel bpv genoemd. Onderwijs en bedrijfsleven meten in SBB-verband de kwaliteit van dit leren in de praktijk. Met de BPV Monitor vragen zij mbo-studenten, praktijkopleiders van leerbedrijven en bpv-begeleiders van scholen de stage of leerbaan te evalueren.

Van januari tot en met juli 2016 hebben bijna 32.000 praktijkopleiders en ruim 10.000 studenten de vragenlijst voor de BPV Monitor volledig ingevuld. Dit gebeurde aan het einde van de bpv periode, via de doorlopende bevraging van SBB in samenwerking met onderzoeksbureau Panteia. Via twee pilotrondes bij mbo-scholen in samenwerking met onderzoeksbureau Customeyes zijn ook 3.336 bpv-begeleiders van scholen en studenten uitgenodigd om deel te nemen aan de BPV Monitor.

BPV Monitor voor verbetering kwaliteit bpv

Met de BPV Monitor brengen onderwijs en bedrijfsleven in SBB-verband de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming en de tevredenheid van de praktijkopleiders van leerbedrijven, studenten en bpv-begeleiders van scholen in kaart. Het doel van de bpv-monitor is het verder verbeteren van de kwaliteit van de bpv. Met de uitkomsten kunnen leerbedrijven, scholen, studenten en SBB vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid werken aan het verbeteren van de kwaliteit van stages en leerbanen. Zo geven we studenten de beste praktijkopleiding met uitzicht op een baan en bedrijven krijgen zo steeds de vakmensen die ze nodig hebben.

In november van 2016 is de eerste fase van de BPV Monitor geëvalueerd. In deze rapportage treft u de belangrijkste uitkomsten uit de landelijke BPV Monitor.

Onderzoek en respondenten

Onderzoeksopzet

Aan de BPV Monitor 2016 hebben bijna 32.000 praktijkopleiders van leerbedrijven en 10.000 studenten in het mbo meegewerkt. Daarnaast zijn nog eens ruim 3.300 bpv-begeleiders van scholen en studenten bevraagd via twee pilotronden bij negen mbo-scholen. In de periode tussen 11 januari en 31 juli 2016 hebben zij hun oordeel gegeven over onder meer de gemaakte afspraken, de begeleiding tijdens de beroepspraktijkvorming (bpv), de uitvoering en de beoordeling. Tot slot is hen gevraagd de bpv een rapportcijfer te geven.

De vragenlijsten zijn door vertegenwoordigers uit onderwijs en bedrijfsleven opgesteld. Met praktijkopleiders van leerbedrijven en studenten zijn de vragenlijsten vooraf getest op invultijd, taalgebruik en relevantie van de vragen. De onderzoeksbureaus Panteia en Customeyes hebben een bijdrage geleverd aan het aanscherpen van de vragenlijsten met suggesties voor de vraagstelling en antwoordmogelijkheden.

De praktijkopleiders van de leerbedrijven ontvangen aan het einde van de bpv-periode een uitnodiging om de online vragenlijst in te vullen. De praktijkopleider stuurt de vragenlijst naar de betrokken student. Via een pilot bij negen scholen zijn de bpv-begeleiders en studenten van een aantal opleidingen bevraagd.

De respondenten

Studenten

De stage of leerbaan is door 10.211 studenten van een ROC, AOC of vakinstelling beoordeeld. Zij volgen een beroepsopleiding in het middelbaar beroepsonderwijs. Het betreft studenten van 239 verschillende beroepsopleidingen verspreid over alle sectoren in het mbo. Als onderdeel van de opleiding lopen zij stage of hebben zij een leerbaan bij een erkend leerbedrijf. De studenten hebben de vragenlijst ingevuld aan het einde van de stage bij een bol-opleiding of een leerbaan voor een bbl-opleiding.

Praktijkopleiders van leerbedrijven

Praktijkopleiders van erkende leerbedrijven zorgen voor de dagelijkse begeleiding van studenten op de werkvloer tijdens de stage of leerbaan. Daarnaast onderhoudt de praktijkopleider contact met de bpv-begeleider van de school waar de student een beroepsopleiding volgt. In totaal hebben 31.485 praktijkopleiders een vragenlijst ingevuld.

BPV-begeleiders van scholen

BPV-begeleiders werken bij een ROC, AOC of vakinstelling. De onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de bpv als onderdeel van de opleiding en zij dragen onder meer zorg voor de voorbereiding, matching tussen student en bedrijf en de aansluiting tussen de individuele leerdoelen van de student en de leermogelijkheden in het leerbedrijf. Ze zorgen ervoor dat er afspraken worden gemaakt over de bpv in de praktijkovereenkomst, bewaken het verloop en de beoordeling van de bpv. De bpv-begeleiders van mbo-scholen zijn tijdens de stage of leerbaan het aanspreekpunt voor de praktijkopleiders van de leerbedrijven en de studenten. Van 3.336 bpv-begeleiders en studenten is een evaluatie uitgevoerd via mbo-scholen.

Uitkomsten beschikbaar voor geautoriseerde gebruikers en landelijke rapportage

Op verzoek van het ministerie van OCW, de MBO Raad en VNO-NCW/MKB-Nederland heeft SBB al in juni en oktober 2016 tussentijds de uitkomsten uit de evaluaties geleverd aan geautoriseerde gebruikers van scholen, sectoren en het ministerie van OCW. De scholen konden deze gegevens gebruiken bij het opstellen van verbeterplannen voor de bpv. Het betreft uitkomsten van tussen 11 januari en 20 mei 2016 verstuurd evaluaties. Per 7 februari 2017 is de publieke rapportage met landelijke uitkomsten beschikbaar.

Landelijke uitkomsten BPV Monitor 2016

Praktijkopleiders, studenten en bpv-begeleiders zijn in ruime meerderheid tevreden

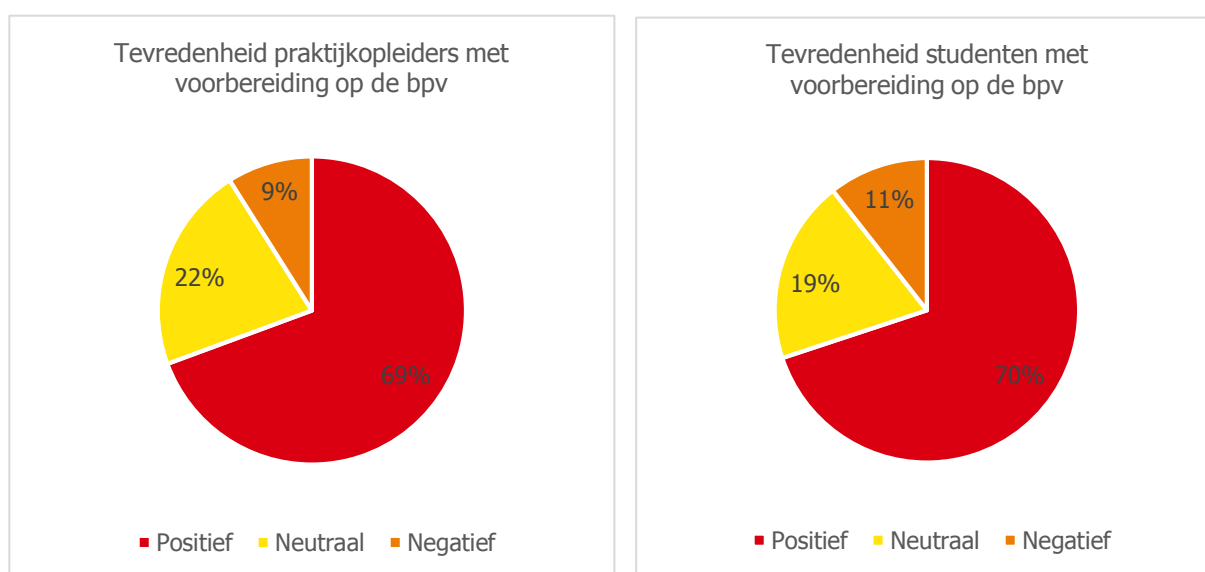
Zowel praktijkopleiders, studenten als de bpv-begeleiders van scholen zijn over het algemeen tevreden over de bpv-periode. Ongeveer de helft van de praktijkopleiders beoordeelt de bpv-periode met een 8 of hoger, vier op de tien geeft een 6 of 7 en ongeveer 5% een onvoldoende. Gemiddeld beoordelen de praktijkopleiders de bpv-periode met een 7,5. Een soortgelijk positief beeld is te zien bij studenten, met het verschil dat zij vaker dan de praktijkopleiders een hoog cijfer geven aan de bpv-periode. Het gemiddelde cijfer voor de bpv van studenten is een 8. Voor bpv-begeleiders van scholen geldt dat zij de bpv-periode gemiddeld met een 7,4 beoordelen.

Praktijkopleiders en studenten zijn tevreden over de uitvoering van de bpv

De algemene tevredenheid van praktijkopleiders en studenten wordt voor een groot deel bepaald door hoe de praktijkopleiders en studenten de uitvoering van de stage en leerbaan hebben ervaren. Praktijkopleiders zijn in grote mate - bijna 90% - tevreden over het soort werk dat de student heeft uitgevoerd, de bijdrage van de student, zijn of haar inzet en de mogelijkheid voor de student om de leerdoelen te halen. Om en nabij 90% van de studenten geeft aan zich voldoende ingezet te hebben, tevreden te zijn over wat ze geleerd hebben, over de mogelijkheden hun leerdoelen te halen en een goed beeld hebben gekregen van het beroep.

De voorbereiding op de bpv beoordeelt men als goed

Een ruime meerderheid van de praktijkopleiders van leerbedrijven (69%) is tevreden over de voorbereiding door de school op bpv. 80% tot 90% van de respondenten gaf aan dat het bedrijf goed was voorbereid op de stage of leerbaan en dat de taken en verantwoordelijkheden voor de praktijkopleider vooraf duidelijk waren. Van de studenten vindt 80% dat vooraf duidelijk was, wat ze gingen leren bij het bedrijf.

Figuur 1. *Tevredenheid van praktijkopleiders en studenten met de voorbereiding op de bpv*

De bpv-begeleiders van scholen geven gemiddeld een cijfer 7,6 (op een schaal van 1 tot 10) aan de voorbereiding op de bpv.

Tevredenheid over gemaakte afspraken tijdens de bpv

In 70% van de gevallen zijn volgens de praktijkopleiders vooraf afspraken gemaakt met de student en de school over de stage of leerbaan. Van de studenten geeft ongeveer twee derde dat aan. Opvallend is dat een kwart van hen niet weet of er afspraken zijn tussen het bedrijf en de school. De afspraken gaan vaak over het aantal uur bpv per week, het soort werk, de begeleiding en over de leerdoelen van de student.

In meer dan acht van de tien gevallen zijn volgens de praktijkopleiders de afspraken over de stage en leerbaan vastgelegd. Daarvoor wordt meestal de afgesloten praktijkovereenkomst gebruikt. Wanneer afspraken zijn vastgelegd, zijn praktijkopleiders iets vaker tevreden over de bpv-periode, dan wanneer dat niet het geval is. Zowel praktijkopleiders als studenten geven in groten getale aan dat ze tevreden zijn over de wijze waarop afspraken zijn nagekomen en dat de praktijkopleider, student en bpv-begeleider vanuit de school zich aan de afspraken hebben gehouden.

De bpv-begeleiders van scholen geven gemiddeld een cijfer 8,1 (op een schaal van 1 tot 10) aan het nakomen van de gemaakte afspraken. Daarbij zijn ze iets meer tevreden over het nakomen van de afspraken door het leerbedrijf dan over het nakomen van de afspraken door de student.

Vrijwel altijd is er overleg tussen leerbedrijf en school

Meer dan 90% van de praktijkopleiders en studenten geeft aan dat er overleg is geweest tussen het bedrijf, de student en de school. Daarbij moet opgemerkt worden, dat ongeveer een kwart van de studenten aangeeft dat er te weinig contactmomenten waren. Dat geldt ook voor 24% van de praktijkopleiders.

90% van de studenten is tevreden over de begeleiding vanuit het bedrijf tijdens de stage of leerbaan. Over de begeleiding vanuit school zijn studenten minder vaak tevreden (circa twee derde). Van de praktijkopleiders vindt 64% dat de student tijdens de stage of leerbaan goed is begeleid door de school. Ruim 30% is hierin neutraal ('niet eens / niet oneens').

Vanuit de school is men tevreden over de begeleiding door het leerbedrijf. De praktijkopleider krijgt hiervoor van de bpv-begeleider gemiddeld een 8 (op een schaal van 1 tot 10).

Tevredenheid over beoordeling van de bpv-periode

Ruim 80% van de praktijkopleiders vindt dat de student zijn of haar leerdoelen binnen de bpv heeft gehaald. Genoemde redenen dat een student de leerdoelen van de stage of de leerbaan niet haalt, zijn de inzet van de student, zijn of haar capaciteiten en persoonlijke omstandigheden. De bpv-begeleiders van de scholen zijn iets meer tevreden over de mogelijkheden die het leerbedrijf biedt om de leerdoelen te behalen, dan over de vraag of de studenten daadwerkelijk de leerdoelen hebben behaald tijdens de stage (gemiddeld 5% lager).

Ongeveer driekwart van de praktijkopleiders geeft aan dat zijn of haar oordeel meegenomen is als onderdeel van het eindoordeel van de bpv. Van de studenten vindt bijna 90% dat het oordeel het leerbedrijf is meegenomen in de eindbeoordeling. Een even grote groep studenten is tevreden over de manier waarop de stage of leerbaan beoordeeld is. De bpv-begeleiders van de scholen zijn met een gemiddeld cijfer van 8,1 (op een schaal van 1 tot 10) tevreden over de manier van beoordelen van de bpv.

Relatief weinig problemen tijdens bpv

Het overgrote deel van de respondenten ervaart geen problemen tijdens de bpv-periode. Ongeveer 15% van zowel de praktijkopleiders en studenten geeft aan dat zij wel problemen hebben ervaren tijdens de bpv-periode. De genoemde problemen zijn divers van aard. Onder de 15% praktijkopleiders die aangeven een probleem te hebben ervaren, wordt het meest de kwaliteit van de student genoemd (46%).

Praktijkopleiders noemen, naast de kwaliteit van de student, ook de matching tussen student en leerbedrijf en informatievoorziening vanuit de school als probleem. Onder de 15% van de studenten wordt door ongeveer een derde de begeleiding door de school als aandachtspunt genoemd. Daarnaast is er bij de student soms onduidelijkheid over de verwachting tijdens de bpv.

Top 3 problemen van praktijkopleiders en studenten

Meest genoemd door praktijkopleiders	Meest genoemd door studenten
1. Kwaliteit van de student	1. De begeleiding door de school tijdens mijn bpv
1. Kwaliteit van de match tussen de student en ons leerbedrijf	2. Duidelijkheid over wat ik kon verwachten tijdens mijn bpv
2. Informatievoorziening vanuit de opleiding over de student (bijv. leerdoelen)	3. De informatie die ik van de school heb gekregen over mijn bpv

In de meeste gevallen is er een aanspreekpunt op school voor problemen. Echter, een relatief grote groep van zowel de praktijkopleiders als studenten die een probleem hebben ervaren (30%) geeft aan dat er geen aanspreekpunt op school is, of dat ze niet weten of er een is.

Ruim 70% van de praktijkopleiders en 66% van de studenten vindt dat de problemen naar tevredenheid zijn opgelost. Als er een aanspreekpunt op school is, zijn praktijkopleiders en studenten veel vaker tevreden over de probleemoplossing. Dit onderstreept het belang van een aanspreekpunt om mee te helpen aan oplossingen.